

заинтересовахъ. Но азъ доста време чакахъ да чуя, да прочета въ вестникътъ, дето за пръвъ пжтъ се подигна въпроса, да прочета за цѣлѣта, за задачитѣ на този съюзъ. Като всѣка организация и съюзътъ на ч-щата ще преследва известна цѣль. Цѣлѣта му е да обедини всички ч-ща въ едно, като по такъвъ начинъ създаде едно цѣло отъ тѣхъ. Преди всичко азъ правя разлика между ч-ще и организация. Ч-щето не съществува, него трѣбва да го създадатъ хора, тѣзи хора трѣбва да иматъ цѣль, която ще се постигне съ срѣдства. И когато азъ ще искамъ да действамъ въ една организация, ще кажа така: идея, цѣль, методъ и хора. Когато ний имаме идеята да внесемъ просвѣта, свѣтлина, тамъ кждето нѣма такава, ний ще потърсимъ срѣдства, такива срѣдства, които ще ни спомогнатъ да внесемъ тази свѣтлина. Кой сж тия срѣдства? — Книгата и живото слово. Преди освобождението идеята на българската интелигенция е била освобождението на България. Тази идея се постигна съ проповѣдь, съ словото и печата; издигане съзнанието на народната маса и подготвянето ѝ за борбата. Днесъ виждаме вече изникването на нови културни институти, които се занимаватъ специално да дадатъ просвѣта на народа. Това е на първо мѣсто училището, най-крупния просвѣтителенъ факторъ. У-щето се постави на солидни основи; въведени сж новитѣ технически и методични нововъведения.

При тѣзи културни институти пита се, кжде е мѣстото на ч-щето. Читалището е едно свободно у-ще. Ний сме се събрали тукъ да поставимъ основитѣ на съюза на свободнитѣ у-ща въ България. Мнозина у насъ разбиратъ подъ ч-ща т. н. западноевропейски популярни библиотеки. Популярнитѣ библиотеки на западъ не сж като нашитѣ ч-ща, при тѣхъ нѣма театрални салони, нѣма сказки, курсове и пр. Азъ не отричамъ значението на библиотекитѣ. Тѣ ще се развиватъ заедно съ ч-шното дѣло у насъ.

Колкото се касае за срѣдствата, това ще бжде работа на всѣко ч-ще отдѣлно. Азъ поставямъ така цѣлѣта на съюза, тя е тази: да внесе единство и система въ методитѣ и срѣдствата на ч-щата въ България, които да служатъ за подпомагане самообразованието на населението, безъ разлика на народностъ, вѣра и социално положение.

Д-ръ З. Димитровъ. Две тенденции се очертахъ. Въ цѣлѣта на съюза всички сме съгласни. Нѣкои се изказаха, дали срѣдствата, указани въ устава, могатъ напълно да отговарятъ или да подпомогнатъ за реализирането на тази културно-просвѣтителна цѣль. Когато се подигна идеята за съюзяване на ч-щата, временниятъ комитетъ имаше предъ видъ принципътъ на съединението. Съединенитѣ енергии ще действуватъ по-силно за постигането на желаната цѣль, отколкото, когато се действува поотдѣлно. Като поставяме тази основна мисль за сдружаването на ч-щата, ний не искаме да имъ дадемъ една нова организация. Тѣ ще си запазятъ това положение. Не съмъ съгласенъ съ мнението на г. Лулчевъ, щото ч-щата да запазятъ пълната си автономия. Вѣрно е, че управлението на съюза не ще се бърка въ вътрешния животъ на ч-щата. Тѣ ще запазятъ своята традиция. Но за да се образува онова желано цѣло, единъ организъмъ, необходимо е, щото всѣка една отъ тия малки организации да отстъпи по нѣщо, защото ще знае, че тази жертва прави съ цѣль да получи по-голѣми облаги. Другъ въпросъ е за срѣдствата на съюза — дали сж изчерпани всичкитѣ срѣдства. Ч-щата трѣбва да се занимаватъ съ по-широка културно-просвѣтителна дейностъ. Библиотеката не е достатъчна да даде онова допълнително образование на детето, което е излѣзло отъ основното у-ще. Единственото най-важно срѣдство за постигането на тази културно-просвѣтителна цѣль е живото слово. Чрезъ него ч-щата ще се издигнатъ и поставятъ на оная висота, на която би трѣб-